

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра підприємництва і права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Ханлар МАХМУДОВ

«30» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

ПРАВознавство

освітньо-професійна програма

спеціальність

галузь знань

освітній ступінь

факультет агротехнологій та екології

Біотехнології та біоінженерія

162 Біотехнології та біоінженерія

16 Хімічна та біоінженерія

Бакалавр

Полтава
2021/2022 н.р.

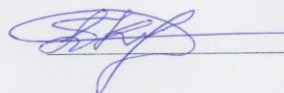
Робоча програма навчальної дисципліни «Правознавство» для здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Біотехнологія та біоінженерія спеціальності 162 Біотехнологія та біоінженерія.

Мова викладання державна.

Розробники:

Коломієць Павло, доцент кафедри підприємництва і права, к.ю.н., доцент

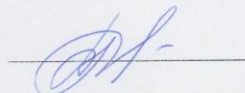
«30» серпня 2021 року

 (Павло КОЛОМІЄЦЬ)

Схвалено на засіданні кафедри підприємництва і права
протокол від «30» серпня 2021 р. № 2

Затверджено завідувачем кафедри підприємництва і права

«30» серпня 2021 року

 (Ханлар МАХМУДОВ)

Погоджено гарантом освітньої програми Біотехнологія та біоінженерія

«30» серпня 2021 року

 (Василь ТАРГОНЯ)

Схвалено головою НМР спеціальності «Біотехнології та біоінженерія»

 (Ірина КОРОТКОВА)

Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів	3
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова
Рік навчання (курс)	162ББ_бд_2020
Семестр	2
Лекції (годин)	16
Практичні (годин)	14
Самостійна робота (годин)	60
в т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)	
Вид підсумкового контролю	екзамен

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни «Правознавство» є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності при формуванні відповідних компетентностей при вивченні предметів у загальноосвітніх навчальних закладах «Правознавство» (рівень стандарту / академічний рівень; профільний рівень) (за програмами до вересня 2018 року) або «Громадянська освіта (інтегрований курс)» і «Правознавство» (профільний рівень) (за програмами з вересня 2018 року).

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: надати здобувачам вищої освіти широких теоретичних і практичних правових знань, засвоїти найважливіші положення провідних галузей права України, сформувати у студентів правову свідомість та правову культуру. Майбутній фахівець повинен опанувати необхідний мінімум правових знань як передумови успішної виробничої діяльності.

Основні завдання навчальної дисципліни: набуття здобувачами вищої освіти таких знань та навичок: про основоположні відомості з теорії держави і права, основи конституційного, цивільного, трудового, адміністративного та кримінального права; вміння орієнтуватися в чинному законодавстві, аналізувати зміст нормативних актів, застосовувати теоретичні знання та принципи нормативних актів у практичному житті; навичок щодо роботи з нормативно-правовими актами, правильного користування юридичною термінологією, правильного застосування правових норм у виробничо-службовій діяльності.

Компетентності:

– загальні:

К 05. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

К 08. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

– фахові:

К 12. Здатність здійснювати аналіз нормативної документації, необхідної для забезпечення інженерної діяльності в галузі біотехнології.

Програмні результати навчання:

ПР04. Вміти застосовувати положення нормативних документів, що регламентують порядок проведення сертифікації продукції, атестації виробництва, вимоги до організації систем управління якістю на підприємствах, правила оформлення технічної документації та ведення технологічного процесу, базуючись на знаннях, одержаних під час практичної підготовки.

ПР23. Вміти використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.

Методи навчання:

- словесні методи (лекція);
- наочні методи (демонстрування);
- практичні методи (практичні роботи, робота за навчально-методичною літературою, написання есе, підготовка доповіді);
- комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій).

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Основи теорії права і держави.

Поняття держави, державна влада, ознаки держави, поняття громадянства, зміст і поняття суверенітету держави, історичні типи держави. Функції держави. Соціальне призначення держави, поняття форми держави та її види. Проаналізувати сутність Української держави за Конституцією (ст.1,2,4,5 Конституції). Види форми правління (парламентсько-президентська президентсько-парламентська республіки). Форми державного устрою (унітарна, федерація, імперія, конфедерація). Види політичного режиму.

Тема 2. Конституційне право України.

Конституційне право – провідна галузь національного права України. Історичні передумови розвитку конституційного процесу в Україні. Конституція України – Основний Закон держави. Характеристика загальних засад конституційного ладу України. Конституційні права, свободи та обов'язки людини та громадянина України, гарантії їх дотримання. Громадянство України. Конституційне регулювання виборів та референдумів як форм прямої демократії. Верховна Рада – єдиний орган законодавчої влади в державі, парламент України. Конституційні засади здійснення правосуддя в Україні. Територіальний устрій України. Конституційний статус місцевого самоврядування.

Тема 3. Адміністративне право.

Адміністративне право України: поняття, предмет і метод правового регулювання. Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини. Джерела адміністративного права. Громадяни як суб'єкти адміністративного права. Об'єднання громадян – учасник адміністративно-правових відносин. Органи виконавчої влади. Державні службовці. Методи і форми державного управління. Акти органів виконавчої влади. Адміністративно-правові режими. Загальні засади адміністративної відповідальності. Адміністративне порушення за законодавством України. Адміністративні стягнення. Проведення у справах про адміністративні правопорушення. Адміністративно-правові заходи боротьби з корупцією. Законність і дисципліна в сфері виконавчої влади. Організаційно-правові проблеми запровадження в Україні адміністративної юстиції. Сучасні проблеми адміністративного права і напрямки їх вирішення.

Тема 4. Цивільне право.

Поняття, система, джерела цивільного права. Цивільно – правові відносини, їх виникнення та припинення. Громадяни, як суб'єкти цивільного права. Правоздатність та дієздатність громадян. Юридичні особи. Порядок виникнення та припинення юридичних осіб. Поняття і види цивільних прав. Речі, як об'єкти цивільних прав. Здійснення цивільних прав. Виконання юридичних обов'язків у цивільному праві. Строки здійснення і захисту цивільних прав. Цивільно – правова відповідальність. Право власності. Зміст права власності. Набуття і припинення права власності. Захист права власності. Зобов'язання. Підстави і порядок виникнення зобов'язань. Договір, як підстава виникнення зобов'язань. Виконання зобов'язань. Відповідальність за невиконання зобов'язань. Припинення зобов'язань. Окремі види цивільних договорів, їх характеристика. Позадоговірні зобов'язання. Поняття та види. Зобов'язання, що виникають в наслідок заподіяння

шкоди. Відповідальність за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки. Відповідальність за заподіяну шкоду. Спадкове право. Поняття і підстави спадкування. Спадкування за заповітом, спадкування за законом.

Тема 5. Трудове право.

Поняття, принципи джерела трудового права. Трудові правовідносини. Колективні договори і угоди. Поняття трудового договору. Форма, строк, порядок укладення. Контрактна форма трудового договору. Забезпечення зайнятості вивільнюваних працівників. Трудова книжка.

Правове регулювання робочого часу. Види робочого часу, його облік, режим робочого часу, надурочні роботи, чергування, правове регулювання часу відпочинку. Види часу відпочинку, робота у вихідні, святкові дні. щорічні відпустки, основна і додаткова відпустка, порядок надання, соціальні відпустки, інші види відпусток. Надання відпусток без збереження зарплати.

Правове регулювання оплати праці. Поняття заробітної плати. Форми і система оплати праці. Тарифні ставки і оклади.

Державне і договірне регулювання оплати праці. Права працівників на оплату праці та їх захист. Гарантійні та компенсаційні виплати. Оплати праці при відхиленні від нормальних умов роботи.

Дисципліна праці. Методи забезпечення трудової дисципліни Стягнення та заохочення за успіхи в роботі. Дисциплінарна відповідальність, її види. Порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності Загальна характеристика матеріальної відповідальності. Обмежена, повна (кратна) матеріальна відповідальність. Порядок відшкодування заподіяної шкоди. Охорона праці в Україні. Створення безпечних умов праці. Праця жінок Гарантії вагітним жінкам, жінкам, які мають дітей. Правове регулювання праці молоді.

Індивідуальні і колективні трудові спори (конфлікти), порядок їх вирішення.

Тема 6. Аграрне, земельне та екологічне право.

Поняття господарського права та господарські правовідносини. Предмет господарського права. Господарська діяльність. Господарські правовідносини. Господарське законодавство. Підприємництво. Суб'єкти господарювання. Філія. Представництво. Державна реєстрація суб'єктів підприємництва, припинення діяльності суб'єктів господарювання. Майно у сфері господарювання. Предмет аграрного права України. Методи правового регулювання аграрного права. Сільськогосподарським акціонерним товариством. Особисте селянське господарство. Державне регулювання в аграрній сфері.

Поняття і предмет земельного права. Земельний кодекс України — джерело земельного права. Види земель та їх правовий статус. Суб'єкти земельного права. Право власності на землю. Права на землю Приватизація земельних ділянок. Оренда земель. Порядок вирішення земельних спорів. Відповідальність за порушення земельного законодавства.

Екологічне право: поняття, предмет, система. Законодавство про охорону навколишнього природного середовища: загальна характеристика. Природоресурсові кодекси і закони України. Екологічні права й обов'язки громадян. Права і обов'язки природокористувачів. Природо-заповідний фонд. Червона книга. Відповідальність за порушення екологічного законодавства.

Тема 7. Кримінальне право.

Поняття, предмет, завдання та система кримінального права як галузі права. Кримінальна відповідальність та її підстави. Закон про кримінальну відповідальність. Загальна характеристика Кримінального Кодексу України. Поняття і ознаки злочину. Склад злочину. Об'єкт та суб'єкт злочину Об'єктивна суб'єктивна сторона злочину. Стадії вчинення злочину. Співучасть у вчиненні злочину. Обставини, що виключають злочинність діяння. Звільнення від кримінальної відповідальності. Кримінальне покарання та його види. Призначення покарання. Звільнення від покарання та його відбуття. Судимість.

Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх.

Тема 8. Судові та правоохоронні органи України

Здійснення правосуддя в Україні. Конституційний суд України. Система судів загальної юрисдикції. Господарські суди в Україні. Поняття, система та завдання правоохоронних органів України. Система органів прокуратури України. Органи внутрішніх справ. Нотаріат та адвокатура

України.

Тема 9. Розгляд цивільних, адміністративних, кримінальних справ.

Поняття юридичного процесу та його види, стадії процесу та особливості цивільного, адміністративного та кримінального процесуального права.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назва теми	усього	Денна форма навчання		
		162ББ_бд_2020		
		л	п	с.р.
Тема 1. Основи теорії права і держави	10	2	2	6
Тема 2. Конституційне право України	10	2	2	6
Тема 3. Адміністративне право	10	2	-	8
Тема 4. Цивільне право	10	2	2	6
Тема 5. Трудове право	10	2	2	6
Тема 6. Аграрне, земельне та екологічне право	10	2	2	6
Тема 7. Кримінальне право	10	2	2	6
Тема 8. Судові та правоохоронні органи України	10	2	-	8
Тема 9. Розгляд цивільних, адміністративних, кримінальних справ	10	-	2	8
Усього годин	90	16	14	60
Екзамен	27			

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		162ББ_бд_2020
1	Тема 1. Основи теорії права і держави	2
2	Тема 2. Конституційне право України	2
3	Тема 3. Адміністративне право	-
4	Тема 4. Цивільне право	2
5	Тема 5. Трудове право	2
6	Тема 6. Аграрне, земельне та екологічне право	2
7	Тема 7. Кримінальне право	2
8	Тема 8. Судові та правоохоронні органи України	-
9	Тема 9. Розгляд цивільних, адміністративних, кримінальних справ	2
	Разом	14

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		162ББ_бд_2020
1	Тема 1. Основи теорії права і держави	6
2	Тема 2. Конституційне право України	6
3	Тема 3. Адміністративне право	8
4	Тема 4. Цивільне право	6
5	Тема 5. Трудове право	6
6	Тема 6. Аграрне, земельне та екологічне право	6
7	Тема 7. Кримінальне право	6
8	Тема 8. Судові та правоохоронні органи України	8
9	Тема 9. Розгляд цивільних, адміністративних, кримінальних справ	8
	Разом	60

7. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми оцінювання
ПРН 4. Вміти застосовувати положення нормативних документів, що регламентують порядок проведення сертифікації продукції, атестації виробництва, вимоги до організації систем управління якістю на підприємствах, правила оформлення технічної документації та ведення технологічного процесу, базуючись на знаннях, одержаних під час практичної підготовки.	Тестування, виконання вправ на практичних заняттях; реферат/презентація; виконання завдань самостійної роботи.
ПРН 23. Вміти використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.	

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти

Теми занять	Програмні результати навчання		Разом
	ПР 4	ПР 23	
Тема 1. Основи теорії права і держави	+	+	2
Тема 2. Конституційне право України	+	+	2
Тема 3. Адміністративне право	+	+	2
Тема 4. Цивільне право	+	+	2
Тема 5. Трудове право	+	+	2
Тема 6. Аграрне, земельне та екологічне право	+	+	2
Тема 7. Кримінальне право	+	+	2
Тема 8. Судові та правоохоронні органи України	+	+	2
Тема 9. Розгляд цивільних, адміністративних, кримінальних справ	+	+	2
Разом	9	9	18
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	50	50	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	30	30	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПР 4. Вміти застосовувати положення нормативних документів, що регламентують порядок проведення сертифікації продукції, атестації виробництва, вимоги до організації систем управління якістю на підприємствах, правила оформлення технічної документації та ведення технологічного процесу,	50	50	30

базуючись на знаннях, одержаних під час практичної підготовки.			
ПР 23. Вміти використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.	50	50	30
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

8. Форми оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання									
	Виконання завдань на практичних заняттях		Виконання завдань самостійної роботи		Розв'язування тестів		Екзамен		Разом	
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна сількість балів	Максимальна сількість балів
ПР 4. Вміти застосовувати положення нормативних документів, що регламентують порядок проведення сертифікації продукції, атестації виробництва, вимоги до організації систем управління якістю на підприємствах, правила оформлення технічної документації та ведення технологічного процесу, базуючись на знаннях, одержаних під час практичної підготовки.	11	18	8	13	5	9	6	10	30	50
ПР 23. Вміти використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та	10	17	8	14	6	9	6	10	30	50

політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.										
Разом	21	35	16	27	11	18	12	20	60	100

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – екзамен.

9. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи						Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	розв'язування тестів	написання реферату	підготовка доповіді конференції	екзамен	
Тема 1. Основи теорії права і держави	5	3	2	4	5	-	10
Тема 2. Конституційне право України	5	3	2	4	5	-	10
Тема 3. Адміністративне право	-	3	2	4	5	-	5
Тема 4. Цивільне право	5	3	2	4	5	-	10
Тема 5. Трудове право	5	3	2	4	5	-	10
Тема 6. Аграрне, земельне та екологічне право	5	3	2	4	5	-	10
Тема 7. Кримінальне право	5	3	2	4	5	-	10
Тема 8. Судові та правоохоронні органи України	-	3	2	4	5	-	5
Тема 9. Розгляд цивільних, адміністративних, кримінальних справ	5	3	2	4	5	-	10
Екзамен	-	-	-	-	-	-	20
Разом	35	27	18	-	-	20	100

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних вправ

Шкала оцінювання, балів	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти правильно розв'язав практичне завдання (задачу), вміє пояснити методику розв'язання та зміст застосовуваного понятійного апарату і формул. Вміє аргументувати свої думки.
3-4	Здобувач вищої освіти показує знання методики розв'язання практичного завдання (задачі) та змісту застосовуваного понятійного апарату і формул. Проте допущені окремі незначні помилки у розв'язанні.
1-2	Здобувач вищої освіти частково розв'язав практичне завдання (задачу), але не спромігся аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату та методики розв'язання задачі.
0-6	Здобувач вищої освіти неправильно розв'язав практичне завдання (задачу), показав незадовільне знання понятійного апарату, або взагалі нічого не відповів.

Шкала та критерії оцінювання питань самостійної роботи

Шкала оцінювання, балів	Критерії оцінювання
2,5-3	розкриті питання самостійної роботи; ЗВО демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; аргументовано обґрунтовує свою думку; відповідь містить обґрунтовані висновки
1,5-2	на середньому рівні – ЗВО демонструє знання і розуміння основних положень питання самостійної роботи, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді
1-1,4	на достатньому рівні – ЗВО демонструє неточні знання і розуміння основних положень питання; висновки неповні; наявні несуттєві помилки під час відповіді
0-0,9	на низькому рівні – ЗВО демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень питання; наявні суттєві помилки; висновки неповні

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Шкала оцінювання, балів	Критерії оцінювання
1,3-2	на високому рівні – ЗВО демонструє розуміння сутності матеріалу, про що свідчать 90 - 100 % правильних відповідей
0,9-1,2	на середньому рівні – ЗВО демонструє знання і розуміння основних положень завдань (70 – 89 % вірних відповідей)
0,5-0,8	на достатньому рівні – ЗВО демонструє неточні знання і розуміння основних положень матеріалу, що підтверджується 60 – 69 % вірних відповідей
0-0,4	на низькому рівні – ЗВО демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень матеріалу; має 50 – 59 % вірних відповідей

Шкала та критерії оцінювання підготовки реферату (не обов'язковий вид роботи)

Шкала оцінювання, балів	Критерії оцінювання
2,1-4	на високому рівні – ЗВО демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; аргументовано обґрунтовує свою думку; відповідь містить обґрунтовані висновки
1,1-2	на середньому рівні – ЗВО демонструє знання і розуміння основних положень питання, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді

0,6-1	на достатньому рівні – ЗВО демонструє неточні знання і розуміння основних положень питання; висновки неповні; наявні несуттєві помилки під час відповіді
0-0,5	на низькому рівні – ЗВО демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень питання; наявні суттєві помилки; висновки неповні

Шкала та критерії оцінювання підготовки доповіді конференції (не обов'язковий вид роботи)

Шкала оцінювання, балів	Критерії оцінювання
5	на високому рівні – ЗВО демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; аргументовано обґрунтовує свою думку; відповідь містить обґрунтовані висновки
3-4	на середньому рівні – ЗВО демонструє знання і розуміння основних положень питання, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді
1-2	на достатньому рівні – ЗВО демонструє неточні знання і розуміння основних положень питання; висновки неповні; наявні несуттєві помилки під час відповіді
0-6	на низькому рівні – ЗВО демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень питання; наявні суттєві помилки; висновки неповні

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Шкала оцінювання, балів	Критерії оцінювання
18-20	на високому рівні – ЗВО демонструє розуміння сутності матеріалу, про що свідчать 90 - 100 % правильних відповідей
15-17	на середньому рівні – ЗВО демонструє знання і розуміння основних положень завдань (70 – 89 % вірних відповідей)
12-14	на достатньому рівні – ЗВО демонструє неточні знання і розуміння основних положень матеріалу, що підтверджується 60 – 69 % вірних відповідей
0-11	на низькому рівні – ЗВО демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень матеріалу; має 50 – 59 % вірних відповідей

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Ведерніков Ю. А., Грекул В. С. Теорія держави та права: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 224 с.
2. Герц А.А., Кравчук С.Й. Правознавство: навч. посіб. Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. та права, 2017. 278 с.
3. Основи правознавства: навч. посіб. / Негодченко О. В. та ін. Київ : ЦУЛ, 2005. 416 с.
4. Правознавство: підручник / Берлач А. І. та ін. ; за ред. В. В. Копейчиков, А. М. Колодій. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 792 с.
5. Перевалова Л. В. Правознавство: хрестоматія для студентів ден. та заоч. форми навчання усіх спец.; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : Панов А. М. [вид.], 2019. 220 с
6. Порівняльне правознавство у таблицях: навч. посіб. для юрид. вищ. навч. закл. і ф-тів / О. В. Петришин та ін.; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2-ге вид., змін. Харків : Право, 2018. 162 с. : табл. Бібліогр.: с. 162.
7. Правознавство: підручник / Г. І. Балюк та ін.; відп. ред. д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України О.В. Дзера; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Юрид. ф-т. - 11-те вид., перероб. і допов. - Київ : Юрінком Інтер, 2017. 629 с.
8. Правознавство / Г. І. Балюк Е. Ф. Демський, В. С. Ковальський [та ін.]; за відп. ред. О. В. Дзери. Київ: Видавництво Юрінком Інтер, 2019. 632 с.

Допоміжні

1. Кириченко В.М. Правознавство: Модульний курс. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 328 с. URL: [https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=7&ved=2ahUKEwj5_qDv6fDkAhUrlIsKHRzSAf8QFjAGegQIBxAC&url=http%3A%2F%2Flibrary.nlu.edu.ua%2FPOLN_TEXT%2FCUL%2F36-Pravoznavstvo\(MK\)-Kirichenko.pdf&usg=AOvVaw0fBK_f1Bh4E1Uh7PdwXJRd](https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=7&ved=2ahUKEwj5_qDv6fDkAhUrlIsKHRzSAf8QFjAGegQIBxAC&url=http%3A%2F%2Flibrary.nlu.edu.ua%2FPOLN_TEXT%2FCUL%2F36-Pravoznavstvo(MK)-Kirichenko.pdf&usg=AOvVaw0fBK_f1Bh4E1Uh7PdwXJRd) (дата звернення: 28.08.2021)
2. Основи права України: навч. посіб. М. Ващишин, Н. Отчак, М.Теличко, С. Холявка. Львів : Галицька спілка видавців, 2016. 228 с.
3. Правознавство : навч. посіб. / О. Д. Гринь, О. І. Донченко. Одеса: Фенікс, 2016. 206 с. URL: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=4&ved=2ahUKEwj5_qDv6fDkAhUrlIsKHRzSAf8QFjADegQIAxAC&url=http%3A%2F%2Fliber.onu.edu.ua%2Fpdf%2Fdonchenko_posib.pdf&usg=AOvVaw2efRqYcsPWAUhoIPwwirjM (дата звернення: 28.08.2021)
4. Поліщук М. С., Логвиненко М. І. Правознавство: навч. посіб. для студентів неюрид. спец. ВНЗ. Харків : Право, 2014. 106 с.
5. Ремех Т.О., Пометун О.І. Основи правознавства: підруч. для 9 класу загальноосвітн. навч. закладів. Київ: Літера ЛТД, 2017. 224 с.
6. Теорія держави та права : навч. посіб. / Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.; за заг. ред. С. Д. Гусарєва, О. Д. Тихомирова. Київ : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.
7. Фріман І.М., Фріман Є. М. Правознавство: навч. посіб. для студентів спец. 073- менеджмент.; Нац. металург. акад. України. - Дніпро : Акцент ПП, 2019. 223 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <http://rada.gov.ua>
2. Сайт бібліотеки Вернадського (рубрика «Наукова періодика») <http://nbuv.gov.ua/portal>